U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Miloslava Výborného v právní věci žalobce: **A. H.**, zast. JUDr. Ing. Jiřím Špeldou, advokátem se sídlem Šafaříkova 666/9, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 10. 2016, čj. OAM-752/ZA-ZA11-K10-2016, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27. 9. 2017, čj. 29 Az 46/2016-30,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci JUDr. Ing. Jiřímu Špeldovi, advokátovi se sídlem Šafaříkova 666/9, Hradec Králové, **se přiznává** odměna za zastupování, náhrada hotových výdajů a náhrada za daň z přidané hodnoty ve výši **4 114 Kč**, která je splatná do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), kterým byla jako nedůvodná podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného specifikovanému v záhlaví. Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl o žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany tak, že se mu neuděluje mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném v posuzované době (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Stěžovatel podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou odůvodnil obavou z války, obavou z povolání do ukrajinské armády s tím, že nechce střílet do lidí a

nepříznivou ekonomickou situací v zemi. Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobu, která nesplňovala náležitosti podle § 71 odst. 1 s. ř. s. Krajský soud proto stěžovatele vyzval k jejímu doplnění. V doplnění žaloby stěžovatel zpochybnil pravomoc českých orgánů meritorně rozhodovat o jeho žádosti. Dále uvedl, že by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy v podobě mučení či jiného nelidského či ponižujícího zacházení, jakož i vážné ohrožení života a lidské důstojnosti v souvislosti s odmítáním vojenské služby a ozbrojeným konfliktem na východě země.

[3] Krajský soud konstatoval, že žalobní námitky stěžovatele považuje za zcela obecné. Stěžovatel v průběhu správního řízení neuvedl žádnou skutečnost, která by alespoň naznačovala, že by byl v zemi původu před jejím opuštěním pronásledován, natož z azylově relevantních důvodů. V řízení pak neuvedl nic, z čeho by bylo možné usuzovat, že pro případ návratu pociťuje jakékoli azylově relevantní obavy. Soud proto dospěl k závěru, že správní řízení netrpí vytýkanými vadami a napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem. Pokud jde o příslušnost orgánů České republiky k posouzení žadatelovy žádosti o azyl, soud konstatoval, že ve věci bylo rozhodnuto v samostatném řízení dle nařízení EU.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaného

[4] Proti rozsudku krajského soudu podal stěžovatel kasační stížnost, která neobsahovala žádnou projednatelnou kasační námitku. Z toho důvodu byl stěžovatel vyzván k jejímu doplnění o důvody, pro které napadá rozsudek krajského soudu. Kasační stížnost stěžovatel doplnil tak, že je v zemi původu ohrožen na svém životě a zdraví tím, že je nezákonně nucen k podpisu smlouvy o službě v armádě. V jeho věci se tedy nejedná o plnění branné povinnosti, nýbrž o najmutí stěžovatele do armády na základě kontraktu, do jehož uzavření je nucen pod pohrůžkou násilí a uvěznění.

[5] Dále stěžovatel namítal nepřezkoumatelnost rozhodnutí soudu, protože se žalovaný ani krajský soud nezabývaly otázkou skutečného důvodu jeho žádosti, uvedenou výše.

[6] Žalovaný se vyjádřil tak, že kasační námitku spočívající v nuceném uzavírání kontraktu pod pohrůžkou násilí, stěžovatel uvedl poprvé až v kasační stížnosti, proto se jí správní orgán ani krajský soud v rozhodnutí nemohl zabývat. S ohledem na § 104 odst. 4 s. ř. s., se námitkou stěžovatele nemůže zabývat ani Nejvyšší správní soud, neboť se jedná o námitku nepřípustnou. Proto navrhl, aby soud kasační stížnost odmítl.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[8] Soud se nejprve zabývá otázkou přípustnosti kasační stížnosti (§ 102 a násl. s. ř. s.), tj. zda kasační stížnost směřuje proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví, jímž se stěžovatel domáhá zrušení soudního rozhodnutí, zda je podána z přípustných důvodů v souladu s § 103 s. ř. s. a zda není dána její nepřípustnost ve smyslu § 104 s. ř. s.

[9] Nelze souhlasit s námitkou žalovaného, že je celá kasační stížnost nepřípustná podle § 104 odst. 4 s. ř. s. Stěžovatel totiž ve svém podání namítá též nezákonnost rozhodnutí krajského soudu pro hrubé vady v řízení spočívající v tom, že se soud zabýval stěžovatelovým případem pouze v tom směru, zda nechce nastoupit do vojenské služby, aniž by se zabýval skutečnými důvody stěžovatele. Na tuto námitku lze pohlížet jako na námitku hrubého procesního pochybení krajského soudu spočívající v tom, že se krajský soud opomněl zabývat tím, čím se zabývat měl. Z toho důvodu soud shledal kasační stížnost jako celek přípustnou.

[10] Na druhou stranu stěžovatelovu námitku je třeba z její větší části chápat jako námitku poukazující na skutečnosti, které neuplatnil v řízení před krajským soudem. Z právního názoru vyjádřeného v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, čj. 1 Azs 34/2004-49, č. 419/2004 Sb. NSS, vyplývá, že § 109 odst. 5 s. ř. s. (§ 109 odst. 4 tehdy platného s. ř. s.) brání tomu, aby se poté, co bylo vydáno přezkoumávané rozhodnutí, uplatňovaly skutkové novoty. K takto uplatněným novým skutečnostem kasační soud při svém rozhodování nepřihlíží. Pokud proto stěžovatel v kasační stížnosti tvrdí, že byl pod pohrůžkou násilí nezákonně nucen zástupci armády ke vstupu do probíhajících bojů na základě kontraktu, pak jde o tvrzení, které stěžovatel ve správním řízení ani v řízení před krajským soudem neuváděl. Z pohledu přezkumu kasačním soudem jde tedy o tvrzení nové, ke kterému Nejvyšší správní soud nepřihlíží.

[11] Poté zkoumá její přijatelnost ve smyslu § 104a s. ř. s. (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 2. 2006, čj. 8 Azs 5/2006-30), tj. zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany (azylu) lze pro stručnost odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“ tak, že *„[p]řesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.*“ Kasační stížnost přesahuje vlastní zájmy stěžovatele i v případě, pokud v řízení před krajským soudem došlo k tak k zásadnímu pochybení, které má nebo by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Za pochybení lze považovat takové vady, pokud soud v zájmu spravedlivého a předvídatelného rozhodování *„v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti*“ (tamtéž). V případě, že tomu tak není, zdejší soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou.

[12] Soud v projednávané věci shledal, že kasační stížnost není nepřípustná, nicméně přesah vlastních zájmů stěžovatelů neshledal. Stěžovatel vytýká krajskému soudu to, že se zabýval pouze otázkou plnění branné povinnosti a odmítnutím nastoupit vojenskou službu. Nicméně se nezabýval skutečným důvodem jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Pokud by byla stěžovatelova námitka oprávněná, mohlo by takové opomenutí krajského soudu znamenat hrubou procesní vadu, která by mohla mít dopad do stěžovatelova hmotněprávního postavení. Takovou vadu však Nejvyšší správní soud neshledal a dospěl proto k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná. Podle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o nepřijatelnosti odůvodněno. Přesto kasační soud dále stručně uvede, proč věc stěžovatele nepřesahuje jeho zájmy natolik, aby se jí zdejší soud podrobně věcně zabýval.

[13] Nejvyšší správní soud nepovažuje za vadu řízení s vlivem na zákonnost to, že se správní orgán, ani krajský soud skutečnými důvody stěžovatele nezabývaly. Stěžejním pramenem pro rozhodování správního orgánu je výpověď stěžovatele (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2006, čj. 4 Azs 143/2005-54). V případě soudního přezkumu pak soud přezkoumává napadené výroky rozhodnutí správního orgánu (žalovaného) pouze v mezích žalobních bodů stěžovatele podle § 75 odst. 2 s. ř. s., nepůjde-li o výjimečné situace, ve kterých přihlédne k vadám i z moci úřední. Soud v zásadě nemůže přezkoumat a zrušit rozhodnutí z důvodů, které nebyly v žalobě řádně a včas uplatněny (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2008, čj. 7 Afs 216/2006-63).

[14] Nejvyšší správní soud výpověď stěžovatele, jakož i jeho další podání prostudoval a dospěl k závěru, že stěžovatel jak v řízení před správním orgánem, tak v řízení před krajským soudem ani náznakem nenamítal nucené uzavření smluvního vztahu s armádou. Hovořil o povolávacím rozkazu a o jeho nepřevzetí, což nepředstavuje smluvní vztah a ani nenaznačuje nucení k uzavření jakékoli smlouvy. Žalovaný se tedy neměl důvod zabývat tím, co žádným způsobem nevyplývalo z výpovědi stěžovatele nebo jiných podkladů ve spise. Krajský soud se touto otázkou také správně nezabýval, protože nebyla obsažena v žalobních bodech (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2005, čj. 6 As 45/2004-84). Nejvyšší správní soud neshledal, že by byly naplněny podmínky pro to, aby se jí soud zabýval z moci úřední, neboť nic takového jakkoliv nevyplývalo ani z řízení před správním orgánem. Nejvyšší správní soud neshledal, že by řízení před krajským soudem bylo zatíženo vadou, která by mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé.

IV. Závěr a náklady řízení

[15] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele. Proto kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[16] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[17] Nejvyšší správní soud ustanovenému zástupci přiznal odměnu za zastupování (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Jde o odměnu za 1 úkon právní služby (doplnění kasační stížnosti), celkem

v částce 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů] a náhradu hotových výdajů, celkem 300 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky), celkem tedy 3 400 Kč. Odměnu za první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení nebo obhajoby (§ 11 odst. 1 písm. b) téže vyhlášky) soud ustanovenému zástupci nepřiznal, neboť nebylo prokázáno, že by první porada s klientem proběhla. JUDr. Ing. Jiří Špelda, advokát je plátcem daně z přidané hodnoty. K nákladům řízení se tedy přičítá tato daň v sazbě platné ke dni ukončení řízení o kasační stížnosti, tj. ve výši 714 Kč [21 % z 3 400 Kč, viz § 47 odst. 1 písm. a) zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění účinném ke dni poskytnutí služby]. Přiznaná odměna ve výši 4 114 Kč bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 29. května 2018

JUDr. Petr Mikeš, Ph.D.
předseda senátu